

MI Újság

A Nemzeti Közszerológati Egyetem Információs Társadalom Kutatóintézete havi hírlevele a mesterséges intelligencia alkalmazásáról, társadalmi hatásairól és kérdéseiről

2022 augusztus

Az NKE ITKI honlapja: itki.uni-nke.hu

A hírlevél tartalma a Creative Commons Nevezd meg! – Ne add el! – Így add tovább! 4.0 Nemzetközi Licenc feltételeinek megfelelően használható.

**NEMZETI
KÖZSZERÓGÁLATI
EGYETEM**
LUDOVIKA

Megjelent az „Adatkormányzás a nagyvilágban” (Global Data Governance) projekt friss jelentése

A Digital Trade and Data Governance Hub egy nonprofit kutatóintézet, melynek küldetése, hogy segítsen a döntéshozóknak és a nyilvánosságnak megérteni, hogyan szabályozzák a kormányok az adatokat világszerte. 2021-ben a Hub kutatói egy új mérőszámot dolgoztak ki az adatkormányzás átfogó megközelítésére nemzeti és nemzetközi szinten egyaránt. A kutatók az első átfogó felmérés tanulságai alapján idén jelentősen továbbfejlesztették metrikájukat. A Hub mérőszáma 6 attribútum (stratégiák; törvények és szabályozások; strukturális átalakítások; emberi jogok és etikai irányelvek; a nyilvánosság bevonása; és a nemzetközi együttműködés mechanizmusai) szerint vizsgálja az egyes országok (jelenleg 27 EU-tagállam és 68 más állam) kormányzati szervezeteinek hozzáállását az adatkormányzáshoz, majd ezeket kitágítva 26 indikátor segítségével igyekeznek bemutatni az adatkormányzás aktuális helyzetképét.

[Global Data Governance Mapping Project Year Two Report](#)

~

A brit kormány fejlesztés-ösztönzése különleges mentességet biztosít az önvezető autókért felelős embereknek

A brit kormány nemrég tette közzé legújabb, az autonóm járművekre vonatkozó ütemtervét, melynek célja az önvezető járművek széles körű elterjedésének előmozdítása 2025-ig. Az intézkedéscsomag részeként jelentős források hozzárendeléséről is döntött a kormány: 119 millió dolláros beruházással támogatják az önvezető autó projekteket, valamint további 41 millió dollárral a közlekedésbiztonsággal és a jogi szabályozással kapcsolatos kutatásokat. Az ütemterv egyik fontos újdonsága, hogy kimondja: a jövőben a gyártók lesznek a felelősek az önvezető járművek cselekedeteiért, azaz a jármű emberi vezetője a vezetéssel kapcsolatos eseményekért nem lesz felelősségre vonható, ha az esemény bekövetkeztekor a jármű irányítását az automatika végezte. Ez jelentős fordulat, figyelembe véve, hogy 2017-ben egy Uber tesztautó által okozott halálos balesetnél még az emberi operátort marasztalta el a bíróság.

[Human drivers in UK won't be liable for accidents when vehicle is self-driving](#)

~

Az „állítsátok meg a gyilkos robotokat” témájú kormányzati vita helyzete az USA-ban

Az utóbbi évek legparásabb vitái a mesterséges intelligencia fejlesztések terén a katonai alkalmazások kérdéséhez kapcsolódtak. Az MI-technológiákat alkalmazó hadi eszközök tekintetében a legsúlyosabb dilemma az, hogy kikerülhet-e az emberi döntési kompetencia alól olyan technológia, amely pusztításra képes, sőt erre jött létre? Ebben a gyakorta fellángoló társadalmi vitában többnyire az óvatosságra intő vélemények kerülnek előtérbe, melyek azt hangsúlyozzák, hogy teljes autonómia nem ruházható át ezekre a technológiákra. A Council on Foreign Relations munkatársai azonban most a másik oldal érvrendszerét igyekeznek bemutatni cikkükben. A szerzők elemzése szerint a mesterséges intelligencia katonai felhasználásának betiltására irányuló erőfeszítések téves feltételezésekre épülnek és gyengítik a törvénytisztelő országok védekezési képességét.

[Stop the „Stop the Killer Robot” Debate: Why We Need Artificial Intelligence in the Future Battlefields](#)

~

Szolgálatba áll az Amerikai Haditengerészet első teljesen önvezető felszíni hajóegysége

A közelmúltban fontos mérföldkőhöz érkezett az Amerikai Haditengerészet: hivatalosan is engedélyezték a Textron gyár által kifejlesztett és megépített UISS (Unmanned Influence Sweep System) elnevezésű jármű szolgálatba állítását. Az emberi irányítás nélküli hadihajó – az első az amerikai felszíni hadihajók sorában – a haditengerészet aknák elleni védelmében kap majd jelentős szerepet. A teljesen legénység nélkül, autonóm módon közlekedő és működő hajóegység egy fejlett aknaelhárító rendszer (Mine Countermeasure Mission Package) részeként működik majd. A jármű az év hátralevő részében egyelőre további teszteken és értékeléseken vesz részt.

[Navy gives initial green light for first unmanned surface vehicle to join the fleet](#)

~

Az MI fontos eszköz lesz a dezinformációs áradat feltartóztatásában, de az emberi tényező marad a megoldás kulcsa

A mesterséges intelligencia által generált hamis információk terjedése egyre jobban fenyegeti társadalmunkat. Ezek az algoritmusok ráadásul hamarosan olyan tartalmakat is elő tudnak állítani, amelyek megkülönböztethetetlenek lesznek az emberi alkotásoktól. A Világgazdasági Fórum cikke olyan MI-alapú eszközöket és megoldásokat mutat be, melyek a dezinformáció elleni küzdelemben is szerepet kaphatnak, ugyanakkor rávilágít arra, hogy a technológia itt sem válthatja ki teljesen az emberi tényezőt. A szerző szerint a jól informált társadalom eléréséhez nélkülözhetetlen a dezinformáció elleni küzdelem megközelítésének humanizálása. Amíg az emberek nem tanulják meg az online tartalmak objektív értékelését, az MI-technológiák segíthetik őket a hamis információk elleni harcban.

[Is AI the only antidote to disinformation?](#)

~

A technológiai óriáscégek MI-fejlesztésekbe ölt milliárdjai és a sokszor kijózanító valóság

A nagy technológiai óriásvállalatok, mint a Google, a Meta, vagy az OpenAI egyre több pénzt fektetnek az új technológiák kidolgozásába és ez mind jobban megragadja a nagyközönség képzeletvilágát is. A mesterséges intelligencia ugrásszerű fejlődésével ezek a vállalatok a közelmúltban több figyelemre méltó rendszert is kifejlesztettek, melyek képesek például emberi beszédhangot generálni vagy akár verset írni. A kutatók azonban arra figyelmeztetnek, hogy néhányan eltúlozzák ezeknek a rendszereknek a képességeit, ami félreértésekhez vezet és torzítja a döntéshozók rálátását a technológia erősségeire és gyengeségeire egyaránt. A Wall Street Journal cikke szerint az elmúlt évek erőteljes lendülete után eljött az ideje annak, hogy hozzáigazítsuk az elvárásainkat a valósághoz.

[Tech Giants Pour Billions Into AI, but Hype Doesn't Always Match Reality](#)

~

MI-vel támogatott „nőtechnológiai” fitness alkalmazás igazodik a nők speciális fiziológiai adottságaihoz

A femtech fogalma azokat a technológiákat takarja, amelyekkel a gyártók speciálisan a női felhasználók igényeit igyekeznek kiszolgálni. Ezek között első helyen állnak az egészségügyi alkalmazások, melyek a nők sajátos biológiai igényeire kínálnak technológiai megoldást. A másik fontos terület a fitness ipar, ezen belül is új, feltörekvő csoportot képeznek a mesterséges intelligenciával támogatott fitness alkalmazások. A területen aktív Wild.ai cég fejlesztései jól szemléltetik, hogy a nők egyéni szükségleteihez való igazodás és a technológia hogyan ötvöződnék a valóságban az MI-alapú femtechben. A Wild.ai fejlesztésének lényege, hogy az applikációjuk az aktív életmódot folytató nőktől begyűjtött adatkészletek segítségével elemzi az életfunkciókat és egyéb adatokat, mutatókat, majd ezek alapján olyan edzéstervet és táplálkozási ajánlást készítenek a felhasználó számára, amely kifejezetten az ő fiziológiájához igazodik.

[How a femtech app is using AI to fill in the gaps for women’s health care](#)

~

Amiről eddig kevés szó esett: a forradalmi MI-technológiák hatalmas „karbonlábnyoma”

Miközben az élet szinte minden területén új megoldásokat hozó MI-rendszerek a figyelem élvonalában állnak, az új technológiák által felvetett, sokszor nyugtalanító kérdések is egyre többet foglalkoztatják a szakembereket. Az MI-technológiák szinte még elképzelhetetlen képességei által generált pozitívumok hangsúlyozása mellett mindeddig nem sok szó esett az új technológiák fejlesztésének, tömeggyártásának és tömeges alkalmazásának egy speciális vetületéről, a környezetvédelmi szempontokról. Pedig a roppant számítási kapacitásokra épülő technológiáknál az ún. karbonlábnyom riasztóan magas lehet. Kutatók egy csoportja most a nagy adattömegek tárolásához és feldolgozásához nélkülözhetetlen szerverfarmok emissziós szintjének mérésével kívánja elősegíteni a tisztánlátást ebben a fontos témában. A szakemberek kutatási adatai szerint az MI-modellek betanítása során kibocsátott széndioxid lábnyom jelentős eltéréseket mutat a földrajzi lokáció függvényében.

[How to shrink AI’s ballooning carbon footprint](#)

~

Az amerikai elnök könnyedén váltott egyik nyelvről a másikra – pedig valójában csak angolul beszél

Az Amerikai Légierő Akadémiáján tartott workshopon egy olyan videófelvételt mutattak be a résztvevőknek, melyen Joe Biden, az Egyesült Államok hivatalban levő elnöke folyamatos és lendületes beszédet mond az ENSZ-ben, miközben látható erőfeszítés nélkül váltogatja a nemzetközi szervezet főbb hivatalos nyelveit, beleértve az orosz és a mandarin kínait is. Ugyanakkor közismert tény, hogy az elnök nem beszél az amerikai angolon kívül más nyelvet. A videofelvétel természetesen egy szintetikus anyag volt, közismertebb nevén egy deepfake. A szemináriumon prezentáló amerikai start-up, a DeepMedia éppen az ilyen gépi tanuló rendszerek segítségével előállított hamisítványok ma már szinte bámulatos minőségére és az ilyen technológiákban rejlő veszélyekre szeretne volna felhívni a figyelmet.

[Biden speaking five languages shows potential, risks of deepfake tech](#)

~

Gyerekmesét költenek a fejlett MI nyelvi modellek

A SurgeAI kutató részlegét vezető Edwin Chen (aki korábban a Google, a Facebook, illetve a Twitter gépi tanuló részlegeit is vezette) egy látványos példán keresztül mutatta be, hogy a szöveg- és képgenerálás terén mire képes napjaink gépi tanuló technológiája. A kutató saját 5 éves gyermekét kérdezte meg arról, hogy milyen mesét szeretne hallani, majd a gyerek kívánságai alapján létrehozott egy saját történetet. Chen először az OpenAI GPT-3 szöveggeneráló szoftverét hívta segítségül, mely pár mondat alapján részletes történetet kerekített a mese vázlatából. Ezután a mesterséges intelligencia által megalkotott meséhez a DALL-E program - mely szöveg alapján tud képeket létrehozni - illusztrációkkal látta el a lassan készre formálódó mesét.

[Generating Children's Stories Using GPT-3 and DALL-E](#)

~

Amikor műalkotást kreál a Mesterséges Intelligencia, valójában akkor is ember szolgáltatja a tényleges ihletet

A mesterséges intelligencia kreatív képességei egyre jobban foglalkoztatják a tudományos közvéleményt. Az OpenAI vállalat áprilisban jelentette be legújabb, DALL-E 2 elnevezésű szolgáltatását, mely valóság-hű fényképeket, festményeket és illusztrációkat tud készíteni egy szöveg vagy egy feltöltött kép alapján. Az OpenAI közleményében akkor arra figyelmeztetett, hogy az új szoftver növelheti bizonyos feladatok végrehajtásának hatékonyságát és ezzel kiválthatja a grafikusok, fotósok és egyéb művészek munkáját. Ezek a félelmek azonban, melyek szerint az MI technológiák kiszoríthatják a hús-vér embereket a kreativitást igénylő területekről, egyelőre megalapozatlannak tűnnek. A DALL-E alkalmazást használó művészek az első tapasztalatok alapján egyöntetűen arról számoltak be, hogy a mesterséges intelligencia inkább fokozza az emberi kreativitást, mintsem hogy elavulttá tenné. Az MI nem váltja ki az alkotó embert, sokkal inkább új perspektívákat nyit meg előtte.

[When AI Makes Art, Humans Supply the Creative Spark](#)

~

Ausztrál bennszülött nyelvjárás segítheti az összetett MI-problémák megértését

Az ausztráliai ÚJ-Dél-Walesi Egyetem kutatói frissen publikált munkájukban arról a felfedezésükről számolnak be, miszerint az ország egyik őslakos törzsének nyelve jelentheti a kulcsot néhány, az emberek és a mesterséges intelligencia rendszerek közötti nagyobb kihívást jelentő kommunikációs problémák megoldásához. A tanulmány azt állítja, hogy a kontinens északi részén élő Jingili törzs nyelve, a jingulu olyan jellemzőkkel rendelkezik, amelyek alkalmassá teszik arra, hogy könnyen, szinte módosítás nélkül lehessen MI parancsokká kódolni a kifejezéseiket. A jingulu még az őslakos nyelvek közt is egyedülálló: mindössze három ige használatával képes hatékonyan kifejezni a térbeli mozgásokat. A tanulmány vezető szerzője, Hussein Abbass szerint a nyelv minden olyan helyzetben alkalmazható, ahol emberek és nagyszámú MI ügynök közötti kommunikációra van szükség.

[Aboriginal language could help solve complex AI problems](#)

~

